

Ds 2016:32

Jämn könsfördelning i bolagsstyrelser

REGERINGSKANSLIET

Justitiedepartementet

Innehåll

Sammanfattning	3
1 Författningsförslag.....	5
1.1 Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)	5
1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda.....	11
1.3 Förslag till förordning om ändring i aktiebolagsförordningen (2005:559)	12
2 Allmänna utgångspunkter.....	13
3 Den internationella utvecklingen	15
4 Gällande rätt.....	19
5 Vilka bolag bör omfattas av regeln om jämn könsfördelning?.....	21
5.1 Börsbolag?	21
5.2 Statligt ägda bolag?	23
5.3 Kommunalt ägda bolag?	23
5.4 Europabolag?.....	26
6 Vilka styrelseledamöter bör omfattas av regeln om könsfördelning?.....	27

6.1	Styrelseledamöter utsedda av bolagsstämman och på annat sätt?	27
6.2	Arbetsstagarrepresentanter?.....	28
6.3	Styrelsesuppleanter?	31
7	Hur ska regeln om en jämn könsfördelning sanktioneras?	33
7.1	Behovet av sanktioner	33
7.2	Bör sanktioner föreskrivas i lagen eller kan börserna hantera eventuella överträdelser?.....	34
7.3	I vilka situationer bör sanktioner komma i fråga?.....	35
7.4	Jämn könsfördelning i styrelsen bör inte vara en behörighetsfråga	36
7.5	En sanktionsavgift bör införas.....	37
8	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	41
9	Konsekvenser	43
10	Författningskommentar	47
10.1	Förslaget till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)	47
10.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda	57
10.3	Förslaget till förordning om ändring i aktiebolagsförordningen (2005:559)	57

Sammanfattning

I promemorian föreslås en ändring av aktiebolagslagen som innebär att minst fyrtio procent av styrelseledamöterna i ett aktiemarknadsbolag ska vara av vardera kön. Avsikten är att lagändringen ska påskynda en positiv förändring av könsfördelningen både i fråga om styrelsen och andra ledande befattningar i näringslivet. Långsiktigt är målsättningen en helt jämn könsfördelning.

Arbetsstagarrepresentanter omfattas inte av regleringen. Det införs i stället en skyldighet för arbetsstagarorganisationerna att eftersträva en jämn könsfördelning när representanterna utses. De ska också samråda om hur en jämn könsfördelning uppnås.

Bolagsverket ska enligt förslaget ålägga ett aktiemarknadsbolag med en skev könsfördelning i styrelsen att betala en sanktionsavgift. Sanktionsavgiftens belopp beror på bolagets storlek, men ska vara lägst 250 000 kronor och högst 5 000 000 kronor. Ett bolag som inte heller följande räkenskapsår uppfyller kravet kan åläggas en ny sanktionsavgift.

Även bolag i vilka staten äger samtliga aktier föreslås omfattas av regeln om jämn könsfördelning.

Enligt förslaget ska bolagen ha en jämn könsfördelning i styrelserna senast vid de årsstämmor som hålls 2019.

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)

Härigenom föreskrivs i fråga om aktiebolagslagen (2005:551) dels att 7 kap. 50 §, 27 kap. 2 § och 31 kap. 2 § och rubriken till 30 kap. ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas fyra nya paragrafer, 8 kap. 46 c § och 30 kap. 4–6 §§, samt närmast före 8 kap. 46 c § och 30 kap. 4 § nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap. 50 §

Om ett bolagsstämmebeslut inte har kommit till i behörig ordning eller på annat sätt strider mot denna lag, tillämplig lag om årsredovisning eller bolagsordningen, får en aktieägare, styrelsen, en styrelseledamot eller den verkställande direktören föra talan mot bolaget vid allmän domstol om att beslutet *skall* upphävas eller ändras. Även den som styrelsen obehörigen har vägrat att föra in som aktieägare i aktieboken har rätt att föra en sådan talan.

Om ett bolagsstämmebeslut inte har kommit till i behörig ordning eller på annat sätt strider mot denna lag, tillämplig lag om årsredovisning eller bolagsordningen, får en aktieägare, styrelsen, en styrelseledamot eller den verkställande direktören föra talan mot bolaget vid allmän domstol om att beslutet *ska* upphävas eller ändras. Även den som styrelsen obehörigen har vägrat att föra in som aktieägare i aktieboken har rätt att föra en sådan talan.

Första stycket gäller inte ett bolagsstämmobeslut som strider mot 8 kap. 46 c §.

8 kap.

Jämn könsfördelning

46 c §

I styrelsen i ett aktiebolag vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad i Sverige ska båda könen vara representerade enligt följande. Om bolaget har

1. högst tre av bolagsstämman valda styrelseledamöter, ska bland dessa finnas personer av båda könen,

2. fyra eller fem av bolagsstämman valda styrelseledamöter, ska bland dessa finnas minst två personer av vardera kön,

3. sex–åtta av bolagsstämman valda styrelseledamöter, ska bland dessa finnas minst tre personer av vardera kön,

4. nio av bolagsstämman valda styrelseledamöter, ska bland dessa finnas minst fyra personer av vardera kön,

5. fler än nio av bolagsstämman valda styrelseledamöter, ska bland dessa finnas minst 40 procent av vardera kön.

Första stycket gäller även i fråga om ett aktiebolag i vilket samtliga aktier ägs av staten och förvaltas av Regeringskansliet.

27 kap.

2 §

Om den som har gjort en registreringsanmälan inte har följt vad som gäller om anmälan, *skall* Bolagsverket förelägga honom eller henne att yttra sig i frågan eller vidta rättelse inom viss tid. Detsamma gäller, om verket finner att det beslut som anmäls för registrering eller en handling som bifogas anmälan

1. inte har tillkommit i behörig ordning,
2. till sitt innehåll strider mot lag eller annan författning eller mot bolagsordningen, eller
3. i något viktigare hänseende är otydligt eller vilseledande formulerat.

Om den som har gjort anmälan inte följer ett föreläggande enligt första stycket, *skall* anmälan skrivas av. En upplysning om detta *skall* tas in i föreläggandet.

Om det även sedan anmälaren har yttrat sig finns hinder för registrering som anmälaren har haft tillfälle att yttra sig över, *skall* Bolagsverket vägra registrering. Om det finns skäl för det, får dock verket ge den som har gjort anmälan tillfälle att yttra sig på nytt innan beslut fattas i ärendet.

Trots *bestämmelserna* i första–tredje styckena får ett bolagsstämmobeslut registreras, om det enligt 7 kap. 51 § första stycket inte längre är möjligt att föra talan mot beslutet.

Om den som har gjort en registreringsanmälan inte har följt vad som gäller om anmälan, *ska* Bolagsverket förelägga honom eller henne att yttra sig i frågan eller vidta rättelse inom viss tid. Detsamma gäller, om verket finner att det beslut som anmäls för registrering eller en handling som bifogas anmälan

Om den som har gjort anmälan inte följer ett föreläggande enligt första stycket, *ska* anmälan skrivas av. En upplysning om detta *ska* tas in i föreläggandet.

Om det även sedan anmälaren har yttrat sig finns hinder för registrering som anmälaren har haft tillfälle att yttra sig över, *ska* Bolagsverket vägra registrering. Om det finns skäl för det, får dock verket ge den som har gjort anmälan tillfälle att yttra sig på nytt innan beslut fattas i ärendet.

Trots första–tredje styckena får ett bolagsstämmobeslut registreras, om det enligt 7 kap. 51 § första stycket inte längre är möjligt att föra talan mot beslutet.

Första stycket 2 gäller inte ett beslut som strider mot 8 kap. 46 c §.

30 kap.

Straff och vite

Straff, vite och sanktionsavgift

Sanktionsavgift på grund av skev könsfördelning i styrelsen

4 §

Om ett aktiebolag vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad i Sverige vid slutet av årsstämman inte har en jämn könsfördelning i styrelsen enligt 8 kap. 46 c §, ska bolaget betala en sanktionsavgift. Detsamma gäller i fråga om ett aktiebolag i vilket samtliga aktier ägs av staten och förvaltas av Regeringskansliet.

Bolagsverket beslutar om sanktionsavgift. Verket får avstå från att besluta om sanktionsavgift, om det framstår som uppenbart oskäligt att ta ut den.

5 §

Sanktionsavgiften ska fastställas till

– 250 000 kronor om bolaget har ett lägre börsvärde än 500 miljoner kronor,

– 500 000 kronor om bolaget har ett börsvärde mellan 500 miljoner kronor och två miljarder kronor,

– två miljoner kronor om